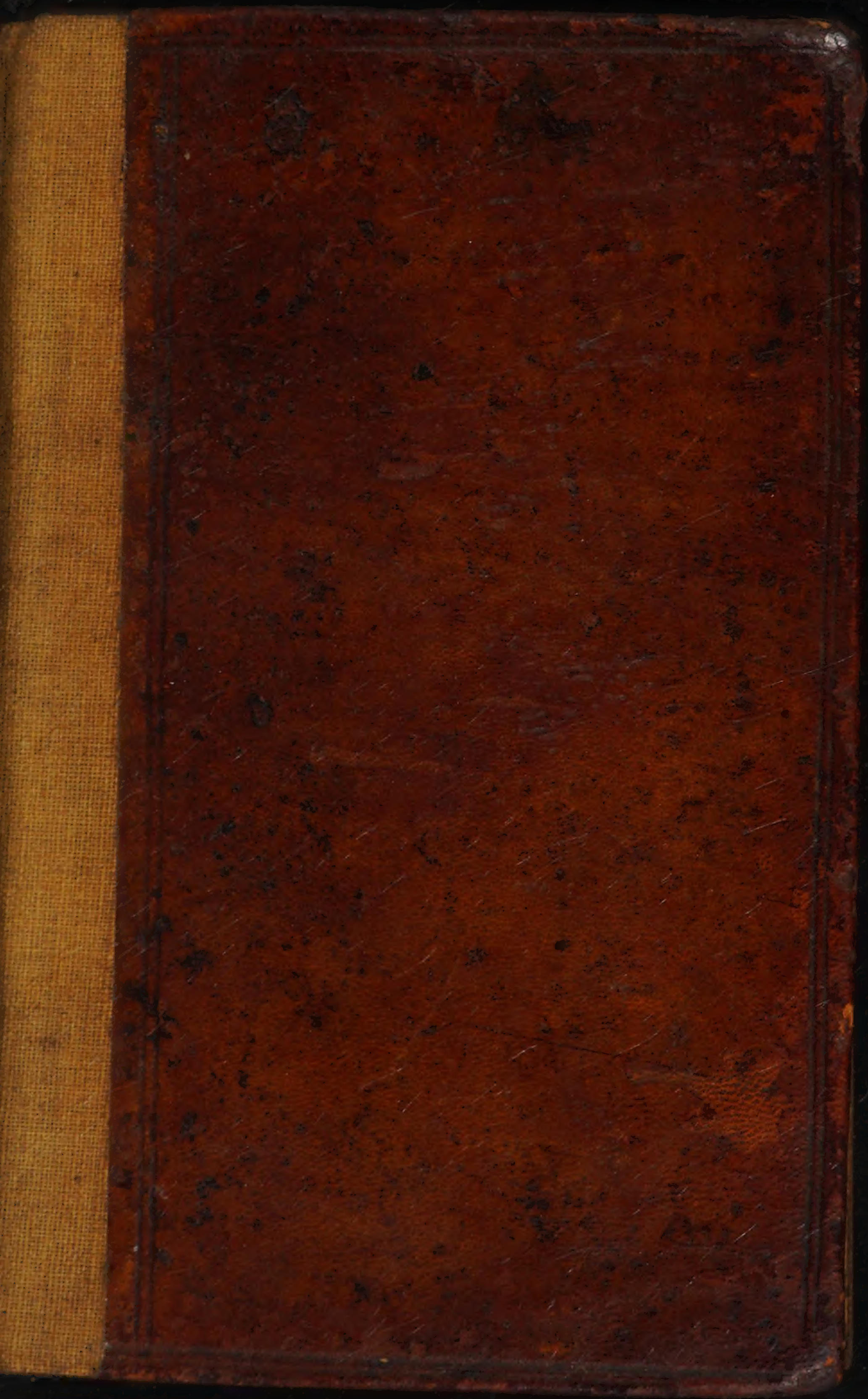

PAPINI

N. PAPINII PVLVIS SYMPATHICVS.

PATAVII, Typis Matthæi Cadorini.
Super. permissu. M.DC.LV.

NICOLAI PAPINII

Blæsensis M. D.

DE

PVLVERE SYMPATHICO

Dissertatio.

Amplissimo & Excellentiss. V.

GVIDO ANTONIO ALBANESIO

Dicata.

PATAVII, Typis Matthæi Cadorini.

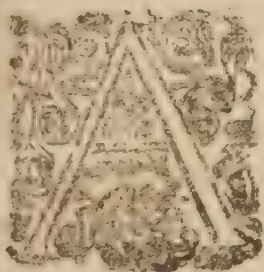
Super. permissu. M. DC. LIV.

WELLCOME
HISTORICAL
MEDICAL
LIBRARY

Amplissimo, & Excellentiss. Domino,

D. GVIDO ANTONIO ALBANESIO,

In Patrio Patauino Lyceo Medicinæ Theoricæ Ordinariæ Professori celeberrimo, Domino ac Patrono enixè colendo, perpetuam fęlicitatem P.

Vetorum scripta perinde ac nummi non multitudine aut mole, sed vi ac valore pensitantur. Præsens opusculum, de Puluere Sympathico Nicolai Papinij, *mole quidē cernitur exiguum, sed succi & abditæ cuiusdam ac admirabilis doctrinæ refertum a cōmuni hominum sensu existimatur: a quibus etiā enixè optatur, disquiritur efflagitatur: quas ob caussas dedi operā, vt denuo publicam prodeat in lucē.*

Non habui autem diu cogitare cui offerrem: cōfestim quippe Tu Amplissime, & Excellentiss. Domine, mihi in animo occurristi; cuius admirandæ virtutes cum insigni nobilitatis ac eruditionis splendore consociatæ, non Italiæ modo, sed totius quoque Europæ vastos terminos peruagatæ, cunctas Heliconis oras radiorum fulgore illustrant. Præterea res etiam ipsa ad te vocat.

Enim-

Enimuerò quemadmodũ Sympathicus hic puluis eximis Naturæ arcanis erutus eximia cum mortalium exercetur vtilitate, sic Tua iam diu in vniuersa Republica litteraria spectata virtus, abdita Sapientiæ ac Medicinæ arcana ad vitæ commoda in lucem eruit; eaque Tu è sublimi suggestu incredibili facundia ac facilitate creberrimo vndique confluenti Auditorum consessui aperis, apertisque, adiuncta insuper diuturna ac salutari experientia, & singulari quadam prudentia, vtiliter vteris ad profliganda morborum monstra, eximia cum omnium eorum, quicunque ad te confugiunt, vtilitate & salute. Quo fit, vt nemo vspiam sit, qui te non vnicè admiretur, colat, veneretur.

Accipe itaque quicquid hoc est a me humaniter; mole quidem perbreue, sed cultus & obseruantiæ meæ erga Excellentiam Tuam pignus ingens: æternique nominis Tui, & gloriæ nunquam intermoritura hieroglyphicum. Et qua maxima polles humanitate me in Tuam clientelam admitte.

Deus Opt. Max. Te quamdiutissimè sospitem ac fælicem seruet.

Patauij Cal. Aug. An. M. DC. LIV.

Ampliss. Excellentiæ Tuæ

Humillimus & obsequentiss.

Matthæus Cadorinus.

PRAEFATIO.

RErum natura sacra sua non simul tradit, (*inquit Seneca lib. 7. Quæst. natural. cap. 37.*) Illa arcana non promiscuè, nec omnibus patent reducta & inferiore sacrario clausa. Ex quibus aliud hæc ætas, aliud quæ post subibit, accipiet. *Hanc certe sententiam, si quid in Medicina nostris temporibus confirmat, mirandus ille modus corpus humanum ab inflictis exterius vulneribus vindicandi nouissimè inuentus per Sympathicam Pulverulenti cuiusdam remedij adhibitionem, raris imò frequentibus experimentis applausus primas mereri videtur. Hic enim non modo secretiora naturæ in actionibus plerisq; edendis opera detegit, quæ ne antiqui etiam scientiarum antistites subodorati sunt; verum etiam nec medicamentorum sumptu, nec temporis tarditate ægros fastidiens, ac deperditam sanitatem longe tutius, citiusq; resarciens, nouas, & longè potentiores generi humano τῶν θεῶν χεῖρας, ut habet Medicinæ parens, quam quibus antiquitas potita est, attulisse videtur.*

Hunc ut primum venditari percepi chymicum quid, irridendumq; figmentum existimare non veritus sum. Verùm cum addita grauiorum virorum testimonia nouerim, mirari nonnihil cœpi: tandem αὐτοψίᾳ ut dicunt propria, & frequenti experimento edoctus

ignota

ignorè prius rei deuinctissimum aßeclam me profit...ri coactus sui. Non amplius igitur an res, sed quid, ... quo pacto fieret, sæpius percontabar. Verum inge... difficultatum mare undiquaq; fluctuare videbatu... donec anno iam plusquam elapso in Cretam profi... scens, in Zacyntho temporis iniuria, & iugibus ma... procellis detentus frequenti Vrbis medicorum con... tio, & colloquio usus, venit aliquando, ex occasio... mira Pulveris Sympathici virtus discutienda. Fr... quens aderat non mediocris eruditionis virorum c... tus, cuius potior pars solo eiusmodi Pulveris nom... in cachinnos soluebatur: alij vero quibus, ea ipsa... Insula, eruditissimi cuiusdam Chirurgi continuis ... perimentis, de rei veritate satis constabat: ipsius... men effectus supra naturæ vires, illigitimumq; vs... mordicus asserebant, nec verebantur quidem expl... to, aut implicito saltem cum Cacodæmone fœdere damnare, qui ipso uterentur. Solus igitur restiti, qui hostium telis clypeum opponerem. Res ædepol, ar... demonstratu videbatur, & hic merito dici poss... quod olim Hipp. de ijs quæ in sublimiori aeris par... ac intimis visceribus terræ extra oculorum percept... nem contingunt, lib. de Prisca Medicina. Quod li... ea fieri posse sciat, qui de ipsis sermonem institu... vix tamen audientibus manifestum satis fieri, ... rane sint, an secus. Neque enim est ad quod q... se conferat, vixque cui innitatur, ut veritatem ... gnoscat. *Genio tamen non defui: Imo ipsa verit...*

aliquia...

iquid forsitan extra solitum suggerente, rem ita ex *mpore pro tenuitate mea exposui (absit iactantia)* *omnes non mediocriter approbarent, mihiq; gratu-* *rentur. Ipsammet demum dum conscribendam suscc-* *ssem noua subministrauit otium, quæ subiecto com-* *lementum afferre visa sunt. Tandem ex Lyricicon-* *tio:* Integrum pressa in annum *ne illud ex Mytho-* *go mihi exprobaretur quod* Κύων σπεύδουσα τυφλὰ *ἱκτει; & non mediocris famæ virorum approbatio-* *em nacta; quippe vt consulit Poeta,*

Si quid tamen olim
cripseris, in Metij descendat iudicis aures
Et Patris, & nostras.

Suo me suasu Amici, multorumq; desiderium facile *dduxit, ut rem quam hominum invidia inter priua-* *tos, ut ita dicam, parietes arcanam hactenus detinuit,* *oculis totius mundi primus apponerem. eoq; libentius* *assensi, ut eius deinceps ad summæ lucis fastigium de-* *ducendæ eximioris sortis ingeniis viam reserarem.* *Quod si non adeo facili negotio, sedulo tamen studio* *breui absolutum iri non desperandum, modo ut enixè* *optat Scaliger lib. 1. de plant.* Viciſſim ac liberali-ter unusquisq; in medium conferat quod ad gene-ris humani vtilitatem, ac rei literariæ incremen-tum habet. *Nisi forte cum eiusdem authoris verbis* *qui nobis ex adyto fuit concludendum sit, quod* mul-

tum

tum egerunt, qui ante nos fuerunt, sed non
gerunt. multum adhuc restat operis, multum
stabit; nec vlli nato post mille secula præclu
occasio aliquid adhuc adiiciendi. *Ignosce*
Lector in re noua, & meliora imperti.

NICOLAI PAPINII

De

PVLVERE SYMPATHICO DISSERTATIO.

Rdua persequi difficultatis laborisue causa qui veretur, eadem assequi indignus est; nec nucleum degustare meretur, quem tædet perfringendæ nucis. Nil mirum idcirco, si perobscuræ quæstionis, & mille obuolutæ tricis veritatem detegere exoptans, de pulvere illo scilicet, qui nullo partis affectæ contactu, inflicta quæcunq; vulnera, sola eiusdem super effusum sanguinem inspersione consolidat. Illud docere aggredior, cujus ab alijs addiscendi frustra dudum desiderio gestiebam: rem enim alijs expositiuri, longe altius meditamur, & nova detegimus, quæ nos antea latuerant; unde primi fructu potimur, quem alijs impertiri lubuit.

Ne quem autem longis fastidiamus digressionibus, breuitate, quam res permiserit, præsentem disceptationẽ sub titulis sequentibus dilucidabimus.

An detur medicatio per sympatheiam?

 Quid

Quid sit pulvis sympathicus?

An detur actio in distans?

Quonam pacto conferat ipse pulvis vulnerum curationi?

QVAESTIO I.

An detur curatio per Sympatheiam?

HOminis esset otio plusquam abutentis, de causis reicujuslibet tam intrinsecis, quam extrinsecis percontari, priusquam de ipsius reali ac vera existentia in rerum natura constet: unde pro more recipitur doctis, ut de quavis disciplina sententiam prolaturi, antequam quænam, & propter quid ea sit sigillatim explicent, in dubium reuocent prius, an ipsa de facto, vel possibili existat, vt perceptæ existentiæ, velut fundamento futurum sermonem superstruere possint. cui quidem assentientes methodo, asserimus primò, quod cum sympatheia sit communis quædam affectio qua diuersa ad eandem concurrunt actionem, eundem assequi finem exquirunt, sicut agenti actionem libenter patiens admittat, agens vero proprio naturæ suæ impulsu in patiens aptum actionem suam edat, nihil sit dubi quin per modum ipsius sympatheias quamplurima in rerum natura contingant,

Vt autem de primis, ſecundis, cæteriſq; elementorum qualitatibus nihil dicamus, quippe quæ intimam actionis ſuæ rationē oculis, & intellectui noſtro offerunt, & manifeſto modo inter ſe agunt, reagunt, patiuntur, & repatiuntur, apud omnes ferè jam obtinuit uſus, vt ea ſolum ſympathicè, & antipathicè agere dicantur, quæ occulta quadam ratione, & qualitate ab elementaribus longe diſcrepante, inter ſe communicant, vel mutuo ſe perimunt: cujuſmodi actionem idcirco à tota ſubſtantia prodire, & humanum intellectum eludere vulgo exiſtimant.

Sic mutuo agentis & patientis concurſu, vel renixu, ſuccinum feſtucam, magnes ferrum, magnetem Cynoſura allicit. Sic viventium corporibus viridi ſmaragdi colore viſus oblectatur, offenditur rubro granati. Gemmæ quamplures mira præſtant in nobis ſine vlla manifeſta cauſa, quæ poſſit ad primas, hincq; dependentes qualitates referri. Sic adamas lætitiam, ut & granatus, ſmaragdus, &c. impertit. Sapphirus, Smaragdus, uniones, &c. caſtitatem conciliant: & quod cæteris admiratione longe antecellit, Aetites fœtum humanum ad ſe prolicit, ſive ipſum collo ſuſpenſum, vel cruri alligatum tulerit mulier vtero gerens. Idem pariter circa appenſos arboribus fructus præſtat, vt proprijs oculis in ficu expertus ſum. Huic enim ſubmiſſo lapide, omnes ſponte groſſuli minus ho-

ris decem deorſum ceciderunt. Nota autem hinc arborem ſterilem redditam, ſed frondibus ſolito viridioribus luxuriaſſe.

Secundo vt ab ejuſmodi generalioribus actionibus ſympathicis, quæ in hac mundi ſcena, tam circa animata, quam inanimata contingunt, ad peculiares virtutes deſcendamus, quibus corpus humanum ab affectibus mor boſis ipſum alioquin ad interitum deducturis,per modum ſympatheias & antipatheias vindicatur, quis negarit viſcum quernum,& radicem pæoniæ amuleti inſtar geſtata,epilepſiam ſi non ſolvere, à paroxyſmorum ſaltem frequentia coercere? Antirrhinum & per vinca ab incantamentis liberare creduntur. Phtiriaſi geſtato hydrargyro nihil efficacius; nec arſenicum, ſublimatum, aut auripigmentum prophylactica ſunt tantũ luis peſtiferæ, ſed & Therapeutica validiſſima aduerſus eandẽ, ſi concinnè præparata circa ſe portaverit æger.Lapidis hierei virtutem contra morbũ caducũ, nephritici adverſus vtrumq;renũ & veſicæ calculũ; Calcidonij adverſus affectũ melancholicũ, Chelidonii,pro curandis lunaticis, pauci, me hercule,inficiãtur: & vt ad rẽ de veniamus,pulveris ſympathici mirã in vulneribus ſanandis & ad perfectã incolumitatem deducendis,energiam ſoli evertere tentant, quos experientiæ defectus in errore pervicaces detinet.

Verum prius allatis experimentis aſſentiunt mul-

multi, qui nulla ratione eò adduci queunt, vt dicti pulveris efficaciam admittant: quoniam impossibile ipsis videtur, sympathicam ejus virtutẽ adeo longe diffundi, vt in parte affecta, & corpore quod nunquam attingit; imo, & in patiente remotissimo efficax sit. Cæterorum enim sympathicorum effectuum, quorum exempla nonnulla retulimus, & longe plura apud authores fide dignos prostant, hanc reddunt rationem, quod cum amulet, similiaq; pensilia corporibus nostris apponantur, facile sit vt spiritus per corpus influentes (quorum perpetua fit ad peripheriam translatio, hincq; jugis ad interna palindrome) & insitos per consequens alterent, & salubri quadam dispositione impertiant: vnde cum non leve toti naturæ juvamentum cedat, se veram morborum debellatricem prodit. Perspicaciores pariter Philosophi norunt tenuiores æthereasq; substantias à quolibet animato, inanimato, animali, vel minerali, & fossili extra corporis circumferẽtiam effundi; unde nõ mirum si eæ cõtinua illa epirrhoia, in nonnihil dissita & vicina saltem corpora se diffundant, & in ipsa proprijs sibi qualitatibus agant. Quocirca tractio ferri per magnetem, quæ ad determinatam quandam fit distantiam, ut & cætera superius allata, mentem nostram tanta admiratione non commovent, nec prorsus humanum captum superant. Verum quonam pacto sympa-

thicus noſter pulvis potentes adeo effectus pro-dat in corpore nunquam contacto, & ſine ullo loci termino, Philoſophorum, ac Phyſicorum dogmata cuncta deludit, nec fidẽ mereri videtur.

Verum enim vero rem, quæ tot quotidie experimentis omnium oculis ſubiacet, & quæ ſolis inexpertis occulta eſt, negare, ac rationum momentis euertere velle, hominis pluſquam ſocordis eſt. Præſtat enim obſcuræ rei, modo veræ, indagationi ſedulæ incumbere, quam peruicacia erronea ipſam inficias ire. Nec quoniam eius capiendæ impotes, ac inhabiles ſumus, ipſius poſſibilitas mentis noſtræ tarditate metienda eſt. At qui dari reapſe eiuſcemodi ſympathicam vulnerum medicationem per dictum pulverem, aſſentire qui recuſat, ſolam conſulat experientiam. Ipſe enim proprio fultus experimento, & communi doctiorum aſſenſu, qui per univerſam fere Europam nihil aliud prædicant, mirantur, ſtupent, veritatem lubens amplector.

Hic autem non ſimplicia, leuiaq; modo vulnera intellige, quæ ſola ferè natura, leui Chirurg ope ad ſanitatem reducit: ea tantum enim pulveris auxilio perſanata miror, quæ Medicinæ proceres lethalia decreuerunt.

Quis non enim illum deridebit, qui vulgari methodo pericardii, tenuiorum inteſtinorum veſicæ, & ſimilium partium vulnere affectarum

redin-

redintegrationem polliceatur? Verùm talia dicti pulueris opera ſæpius patrata ocularem teſtem me prodo, idemq; ab indubiæ fidei viris accepiſſe obteſtor. Teſtem te voco oculatiſſime Chaſſenæe, qui eiuſmodi ſtupenda toties obſeruaſti, teq; plurimum experte Carmæe, à quo tota fermè Græcia reportatam in Chirurgicis palmam fatetur, condonat, gratulatur. Quoties namq; obſeruaſti, quæ Galenica remedia non curant, eiuſmodi pulverem ſanitati reſtituere, quæ vero ipſe perſanare nequit, incurabilia permanere?

Illi, quos tantis refragari experimentis pudet, aliquid tandem magiæ hic ſubeſſe aſſeuerant, quippe quod ne naturali quidem modo adeo miranda fieri capere poſſit animus, hincq; ignarum vulgus, ſuperſtitionis metu, auocant & arcent, ac tale remediũ, ſi fides ipſis habẽda, à cõmuni praxi exſulare debet: Sicq; odium ſuum in pulverem, vel rudẽ ignorantiam circa naturæ mirãda detegunt.

Verùm quorſum inepta hæcce nenia ipſi etiam irridenda vulgo? Illicitam enim magiam quis neſcit vel futilem eſſe, vel à diabolo ſolo traditam, quem tot beneficiorum, quæ ab illo pulvere procedunt, authorem arbitrari non permittit infeſtiſſimum ipſius odium in genus humanum: nec facile adducetur ſagacioris animi compos, ut verum miſanthropum ſathana tantum gratis remedium hominibus impertitum eſſe crediderit. Si

quoſdã te enim eiuſmodi pollicitis deludat, animam profectò ſibi præmium quærit. Verùm quis adeò inconcinnæ mentis, ſolos, qui cum diabolo fœdus inierint, ſympathico pulvere, optato fine vti poſſe crediderit?

Si vero diuinum velut auxilium hominibus detectum, largitumq; ſit, non negandum propterea quin cauſam in natura determinatã agnoſcat. Vix poſſum etiam, quin derideam craſſioris Mineruæ homines, qui tantã diaboli arbitrantur poteſtatẽ, vt ſupernaturalia ad libitum patrare poſſit; quaſi Deus Opt. Max. qui naturæ legibus ſæpiſſime ſe adſtringit, quoties circa naturalia aliquid agere libet, tantam creaturarũ longe deterrimæ potentiam largiatur; ne quis niſi leuifidus morbum ſua natura lethalem ope diabolica perſanari poſſe crediderit.

Conſtet igitur nullo refragante dubio, non modo de poſſibili, verum & de facto, & de contingente, dari in rerum natura curam morborum ſympathicam: vulnerum vero potiſſimum per pulverem illum mirandum, cuius vera deſcriptio, præparandi videlicet, & vtendi modus inferius proſtat. Vt nihil dicamus de mirandis quæ vnguenti armarii ope præſtata indubiæ fidei homines ſcriptis tradiderunt, inter quos nouiſſime doctiſſimus Servius peculiari libro.

QVAE-

QVAESTIO II.

Quid sit Pulvis Sympathicus.

POsita Sympathica vulnerum medicatione ex parte contingentiæ, jam ſequitur, ut antequã ad cauſas penitiores ejuſmodi actionis deſcendamus, ſubiectum ex quo, ſive materiam, cui talis ineſt virtus, exponamus. Ejuſmodi autem remedii materiam à diverſis diverſam admitti certum eſt, ut conſtat apud authores, qui plures armarii vnguenti deſcriptiones tradiderunt.

Verum cum vnguenta illa Sympathica pluribus remediis conſtent, nec apud ipſoſmet eorum inventores ſtatutum ſit, an totius compoſiti energia ab aliqua ſpecifica componentis cujuſdam proprietate, an vero à forma ex ingredientium omnium miſtione exſurgenti procedat, vix poſſumus de vera ejuſmodi remedii natura ullum ferre judicium, ne toti compoſito, quod ex unico remedio promanat, vel contra unico tribuamus, quod totum ſibi jure vindicat. Elegimus idcirco pulverem illum omnium ore percelebrem, paucis ab hinc annis inventum, & ſumma humani generis utilitate apud omnes fere diſſeminatum, cujus pariter virtutem repetita experimenta nos docuere; quippe qui cum unico præcipue remedio eoque ſimplici conſtet, veram ipſius energiæ cauſam,

tum materię, tum præparandi ratione, perſcru-tari & inveſtigare multo ſit facilius. Vnde forſa- ingenia majori ſciendi deſiderio impulſa, aliqui- colligere poterunt, quod opem non levem fera- ad armariorũ vnguentorum virtutem detegendã.

Conſtat autem ipſe Pulvis, pro natura vulneri- cujus aggredienda eſt cura, vel vnico ſimplici re-medio, eoq; præcipuo, & à quo potiſſima pende- virtus, vel duobus ſimul miſtis Simplici inquam cum inflictum vulnus, nulla oſſis fractura, vel fi-ſura complicatum fuerit, ſeu partes ſolũ mollio-res obſederit, ſive ſint carnoſæ, ſive nervoſæ, mem-branoſæ, &c. Compoſito, vbi fractura vel fiſſur- oſſis ingẽs molliorũ partium ſolutioni acceſſerit.

Pulveris ſimplicis materia vitriolum eſt Ro-manum, h. e. viride illud & puriſſimum, quo- atramento ſutorio Galeni adeo abſimile non eſt: ipſum tamen omni puritatis genere ſuperat. Ho- autem non ita ſimplex, & non præparatum ſym-pathicam virtutem poſſidet, quamvis nullo præ-miſſo apparatu, ipſum, qualem nobis natura ſup-peditat, proſpero ſucceſſu vſurpaſſe plures audie-rim: ejus enim potiſsimam virtutem à prępara-tione pendere norunt, qui nulla apparatum art- ipſum in uſum traxere. Quale enim venale pro-ſtat, nullius fere eſt virtutis ad medicationes ſym-pathicas, vbi potiſſimum cum pervicaciori affe-ctu nobis agendum eſt.

Talis

Talis autem eſt ejus præparandi modus. Arbitraria hujus vitrioli quantitas, menſe Iulio vel Auguſto accipitur, & poſtquam repetitis diſſolutionibus ex aqua limpida, filtrationibus per chartam emporeticam, evaporationibus ad ignem, ac coagulationibus in loco idoneo, prout ars pyrotechnica docet, à fæculento magmate liberatum fuerit, ſummamq; viriditatem puritate conſequutum fuerit, contunditur craſſiuſculè, & ferventioribus ſolis radiis, dum verſatur in Leone, per horas 360. exponitur, h.e. diebus quindecim, vel vt alii malunt, per quindecim, vel octodecim dies, plus, vel minus, prout ad perfectiorem, vel minus perfectam calcinationem devenerit: quam quidem vt præcipuum moræ ſuæ terminum ad ſolis radios agnoſcunt. Solis enim opera ad ſummam quam fieri poteſt albedinem ipſum calcinari neceſſum eſt.

Hic verò notandum primo, aeri ſolùm admouendum eſſe, cum ſerenus ipſe fuerit, atq; amouendum tempore pluuiæ & imbrium, roris & humidioris temperiei, ne nimia ambientis humiditate vel affluxu delabentis pluuiæ, aut roris, in liquorem abeat.

Secundò vetant aliqui, ne vllo ferro ipſe pulvis tam dum fit, quam cum factus eſt, tangatur, quod inſitam ipſi facultatem adimat: hoc vero ſuperſtitioſum magis crediderim.

Ter-

Tertiò quoad tempus, quo ipſum ſoli expone-re incipiendum eſt, ſcire expedit, ſolem ingredi ſolitum Leonem circa diem 25. Iulii. Præſtat au-tem quartum, vel quintum ab ingreſſu diem expe-ctare; vt certiores ſimus de ipſius exaltatione in propria domo.

Quartò circa tempus, per quod ipſum Pulve-rem ſoli exponi conuenit, licet nonnulli, vt ſupra monuimus, ſpacium horarum 360. non ſine qua-dam myſterii ſpecie, (propter eundem graduum numerum, quem ſol quotannis peragrat) obſer-uari debere exiſtiment; cum tamen non eadem ſit ſemper caloris ſolis conditio, ſed nunc hebetior, nunc vero vegetior ſit, & præcipua præparationis perfectio, calcinationis ratione metienda ſit, non ita ſcrupuloſe agendum arbitror. Quamuis enim minori temporis ſpacio, quam quod determina-tum eſt, dierum ſc. quindecim, ſolaribus radiis ex-poni non debeat, parum tamen me hercle inte-reſt, ſi paulo diutius in ipſis permaneat; te enim etiam inuito ſol actionē ſuam in obiectum prius pulverem edere non deſinet, quamtumvis ipſum loci, & tegumentorum obſtaculis amoveas, dum exaltationis ſuæ domum peragrat. Fallitur nimi-rum, qui ita imbecillem corporum cœleſtium vir-tutem arbitratur, vt non ſine proximo radiorum ſuòrum contactu in ſublunaria, influxus, & actio-nes ſuas producere poſſint, licet nonnihil imbe-cillius eas exerant-

Pul-

Pulvis tandem diligenti naturæ, & artis ope apparatus, uſui aſſervandus eſt in loco temperiei ſiccioris, ne excrementitia humiditate recuperata, priſtinam formam aſſequatur, naturaliſq; color revireſcat; vnde non levis ſequeretur ipſius virtutis diminutio, ſi non jactura omnimoda. Verum quoties negligentius aſſeruatus humiditate nimia recruduerit, vel in liquoré abierit, levi calore ad priſtinũ ſtatũ reduci debet, antequã ĩ usũ veniat.

Nota demum pulveris ejuſmodi virtutem adeo alte ipſi ĩſitam eſſe, vt per plures annos inculpata aſſervari poſſit, nec annua renovatione indigeat. De Pulvere ſimplici hactenus.

Pulvis vero compoſitus, quem vulneribus oſſium fracturæ vel fiſſuræ junctis competere diximus, conſtat Pulvere ſimplici prius deſcripto, & gummi tragacantha, quod, nullo premiſſo apparatu, ſub forma tenuioris Pulveris, æqua fere quãtitate ipſi immiſcetur; Ad id etiam, nec leviori efficacia, ſarcocollam, gummi arabicum, & alia quamplura gummi genera vſurpari poſſe non nulli arbitrantur, alij vero ſymphiti maioris in umbra ſiccati Pulverem cæteris rebus anteponunt, quorum fides ſit penes experimenta.

Cæterũ potiſſima ejuſmodi miſturæ virt⁹ baſim fũdamẽtũq; ſuũ Sympathicũ Pulveri ex vitriolo parato, acceptũ refert. Quidquid enim gũmi energiȩ habet, ſolo dicti Pulveris auxilio foras educitur.

QVAE-

QVAESTIO III.

An detur actio in distans?

EXpositis hactenus Pulveris Sympathici materia, & parandi ratione, sequi solum videtu[r], ut ad modum deveniamus, quo vulneribus persa[n]andis confert, tum ratione causæ internæ, tu[m] externi apparatus. Verum cum ad rem altius in[-]dagandam parvi momenti non sit nosse modu[m] quo agentia patientibus admoveri debent, ut i[n] ipsa actiones suas prodant, an scilicet immedia[-]te, an ad distans mediatum; an vero ad reale d[i]stans obiecta sibi corpora afficere possint. ha[nc] prius disceptationem explanare aggrediamur, [ut] facilius postea nullo obice, detectum rei nucleu[m] degustemus.

Futilem, meo arbitrio, & penitus inutile[m] quæstionem, quæ nobis præ manibus versatur, a[r]bitrari non verebitur primo intuitu nasutus q[ui]dam Philosophus: quoniam apud omnes fere [in] confesso est, omne agens in obiectum sibi cor[pus] eò tantum agere, quod ipsi applicetur; vel m[a]thematice & per contactum immediatum, [vel] contiguitatem agentis ad patiens, vel Phys[ico] vt dicunt, contactu, h. e. per medium vtrisque [in]tercedens, sive fuerit substantia ab agente pro[fl]uans, & in patiens se diffundens, sive aliquid t[er]tium,

tum, quod instar vehiculi, qualitate necnon agentis facultate indutum, in patiens ipsa transfundit, & vice primi agentis subiectum afficit.

Verũ tot sunt agentia in rerum natura quæ ad distans reale, h.e. sine ullo intermedio, operationes suas producere videntur, & quorum instrumentum secundum, siue intermedia in operatione substantia adeo perspectu difficilis est, ut nullam interesse fere cogamur assentire.

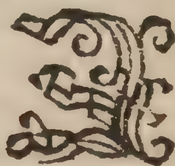
Viden' ut astra intimiora terræ viscera penetrent, & ad fossilium metallorumque productionem ipsam disponant; vegetabilium germinationi & incremento faueant, & animalium, hominum præsertim corpora, & animos ad certas dispositiones conducant? Noris Lunæ incrementa, & decrementa, maris reciprocis motibus, totique generi humido cœlitus dominari; Cynosuram sibi allicere magnetem: nec minus digna miratu inter sublunaria peragi, exempla in prima quæstione allata testantur. Ejusmodi autem operationes nemo est ita stolidus qui mathematico contactu fieri dicat, cum locorum intercapedo oculis subjaceat. Atqui si naturali dixeris, & intermedia substantia, an nescis qualitates illas agentium proprias è subiecto in subiectum diversæ naturæ migrare non posse; nec aerem, qui cœlo terræque interiacet, idoneum esse cui cœlestes qualitates inhæreant: nec esse pariter credibilem tantam

sub-

ſubſtantiæ corporum cœleſtium diffuſionem, & influxum deorſum ſine manifeſta eorum læſione atque notabili decremento perennare potuiſſe?

His fere perſuaderer, actiones ad inſtans reales, & abſq; corporum contactu, intermediove vehiculo admittere, niſi ſemper mihi antiquum duxiſſem axiomatibus nunquã refragandum, quæ nobis ſcientiarum proceres tradidere; & ſi quid in communi ac ordinaria praxi ipſis refragari videtur, vel diligentioris perquiſitionis, vel ignorantię fatendæ occaſionem eſſe debere.

Mea igitur hæc eſt mens, cum Philoſophiæ penatibus, nullam dari naturalem actionem, quæ non edatur per contactum, vel mathematicum vel intermedium: & quod operæ pretium fuerit huic axiomati nihil obſiſtere Pulveris Sympathici energìam, ſequenti quæſtione probabimus.

QVAE-

QVAESTIO IV.

Quonam pacto conferat Sympathicus Pulvis vulnerum curationi?

PARS PRIMA.

De Causis extrinsecis, siue apparatu externo.

REstat jam ut modum aperiamus, quo Pulvis noster vulneribus sanandis confert; h. e. quanam interna ratione, & quo apparatu externo. Hunc autem posteriorem primò exponemus, eo quod ad prioris investigationem aliquid etiam conferat. Sic itaq; usurpatur Pulvis.

Vulneribns recentibus,& è quibus adhuc emanat cruor, immergitur linteum mundum idq; vel è lino, vel è cannabe confectum. Cujus loco suffecerit panni quodlibet genus, vel solida ferè quælibet substantia, donec fluente ex parte sanguine intingatur. Huic inspergendus Pulvis,& alio panno cunctis simul inuoluta asserventur, loco temperato, eoque vel vicino, vel quantumvis remoto à patiente. Præstat tamen moderata loci intercapedo. Sin vulnus jam inveteraverit, & degenerarit in ulcus, eodem prorsus modo materia ex affecta parte manans, sive pus, sive sanies fuerit, linteo

committenda,aspergenda pulvere,& sedulo asser-
vanda: tum vulnus, vino tepido prius ablutum,
panno minime sordido obtegendum est, & pan-
nus nouus,ac mundus alternis diebus, vel sæpius,
prout manantis sorditici copia exquirere videbi-
tur, pro inquinato mutandus est. Sordidi autem
panni simul coaßervandi sunt in loco pariter me-
diæ temperaturæ. Non est tamen quod pulvere
inspergantur, nec vulnus plusquam semel vino
abluere necesſū est:quinetiam hoc multi omittūt.

Nota autem, quod si vulnus exterius fuerit,
sufficiet permittere vt sanguis effluat in pannum;
sin interiores etiam partes affecerit, ipsi peniti
immittendus est pannus, ut læsam pariter atti-
gat partem.

Nota secundo, quòd quocumque modo inf-
ctum vulnus fuerit,eadem sit Pulveris virtus. No
enim hic locum obtinet quod *Sennertus lib.prac.*
*5.par.4.cap.*10.in vnguentum armarium obiic
quod nullus qui de eo scripserit,ausus sit vim ej
ad illata à sclopetis vulnera extendere. Quinim
ejusmodi vulnerum ipsius Pulveris ope persan
torum insignia mihi non desunt experiment
quæ multorum fides confirmat.

Nota deniq; loco mutanda esse lintea, ill
præsertim sanguine, & Pulvere aspersum, pro
pars intemperie tentatur.Si calida enim intemp
ries partem invaserit, loco frigidiori, & hum
diori

diori aſſervari debent, velut ſnb terra, ſed incluſa pyxide ex electro, aqua aut niue mergantur, donec pars elapſam nacta ſit temperaturam: ſi vero frigida dyſcraſia partem occupaverit locus temperie contrarius pannis aſſervandis deligendus eſt. Hæc de vulnere ſimplici.

Si vulnus oſſium fracturæ complicatum ſit, fragmenta foras ęducenda ſunt quęcunq; perioſteo nudata fuerint. Sin vero fractura æqualis, ut in ſpeciebus quæ dicuntur cauledon, & raphanodon; vel contriti oſſis particulæ perioſteo adhuc cohæreant, vulnere prius Sympathetice curato, pars hypodeſmidibus, epideſmidibus, & aſſulis, pro more deliganda & fulcienda eſt: admiſcendo videlicet, in curando vulnere, Pulverem gunmi tragacanthæ, alteriuſve ejuſdem naturæ, æqua vel media quantitate, vt ſuperius dictum eſt.

PARS ALTERA.

De cauſis intrinſecis Pulveris, & modo quo operatur.

NAturam morborum medicatricem bene dixit Hippocrates. Illam enim inſtrumentariam cauſam intelligit, qua immediatè utitur anima ad præcipuas facultates in corpore exercendas, tum in vitali, tum in naturali genere,

Idque vel instaurandi vel conservandi causa. Hanc autem intellige non modò elementarem partium commistionem, primarumve qualitatum crasin, verum & in primis substantiam illam ex humido radicali, calido primigenio, insitoque spiritu conflatam; Animæ corporisque vinculum; cœlestium & elementarium hypostasin, quam docti cœlum elementare, vel elementum cæleste Microcosmi nuncuparunt. Aristoteles vero τῷ τῶν ἄστρων στοιχείῳ assimilat.

Hæc è singulis corporis partibus decidua semen informat, fermentat, disponit, & subituræ animæ corpus ex subiecta sibi materia efformat, partibus consimilibus illis è quibus effluxit: sicq; pars à capite excisa, nouum caput, cujus ideam retinuit, conformat: quæ ex corde nouum cor, Sicq; de cæteris. Hæc enim mens est divini Hippocratis. Quam autem sibi efformavit partem in nondum edito fœtu, ejusdem officium est ipsammet in jam edito omnibus numeris incolumen servare, vel ad salubritatem reducere, si ex ea fortè deciderit. Idque si ignota nobis, innata tamen sibi facultate, prout est verum corporis balsamum.

Licet igitur Natura illa innata concurrat tota ad totius corporis integritatem, conservationem, incolumitatem; specialiter tamen ejus diversæ particulæ, diversis corporis partibus,

qui-

quibus innatæ ſunt, opem, adiumentunque ſerunt. Hoc vero Medici vocare conſueverunt diſpoſitionem partium à tota ſubſtantia procedentem. Quamvis enim natura invicem minimè differant ejuſmodi particulæ ſubſtantiæ innatæ, aliquam tamen habent propriam ſympathejam cum partibus corporis quibus inſunt, qua ipſis & non alijs inſunt, præſunt, medentur. Quod quidem expreſſiſſe videtur Hippocrates 6. Epidem. Comment. 5. text. 1. cum in plurali loquens νούσων, inquit, φύσιες ἰατροί, *Naturæ morborum medicatrices*.

Cum igitur ipſa natura cunctis immediate medeatur morbis, Medicus illius famulus, ut vocat idem Hippocrates, potiſſimum ſollicitus eſſe debet de ipſa integra cunctis numeris conſervanda, h. e. debet ſedulò animadvertere, ut illa tria quæ naturam innatam conſtituunt, humidum radicale ſcilicet, ſpiritus inſitus, & calor inter ſe cohæreant; ne calori humidum pingue deficiat, neve ipſe calor pabulum exceſſu devaſtet, ſpiritumq; fraudet. Ratus nimirum, cunctis ad talem moderationem redactis, naturam propria indole ad perfectam integritatem corpus noſtrum deducturam.

Hinc eſt quod Aegyptii, Arabes Philoſophi, cunctaq; Cabaliſtarum cohors remedium illud vniuerſale, quod naturæ robur ſervando omnes

morbosos affectus depellit, ita sedulo exquisiverunt, tantisque laudibus extulere. Hinc Azoth mirabile Paracelsi, hinc lapis vivificus Severini, Crollii, cęterorumq; philochymicorum. Ad hæc etiam docta Verulamii præcepta libro de Vita & morte tradita.

Verum cum talem medicinam plures quæsiverint, invenerint perpauci, & nullus posteritati tradiderit; quos difficultatis tæduit; ex universali, quæ toti corpori ad particularem, quæ singulis partibus confert, devenere. Hinc cephalica, cardiaca, stomachica, splenetica, & similia, tum experimento, tum characterismo, & signatura detecta, apud Medicos hodie usurpata; quæ, totius substantiæ similitudine, partium quibus-cum consensum habent, nativam humiditatem, calorem, &c augent, & inculpata servant; unde perfecta incolumitas, ac morborum expulsio subsequitur.

Porrò hæc remedia, quæ ex inanimatis, vegetabilibus, & perpaucis animalibus deprompta, substantiæ similitudine corporis nostri partes afficiunt, quò majorem affinitatem possident cum partibus, quibus addicta sunt, eò potentius ipsas roborant, & nativæ substantiæ opitulantur. Haud dubium igitur, si ex emortuo corpore eiusdem speciei possit residuum congeniti humidi arte quadam educi, quin futurum sit alteri viven-

ti

ti corpori aptissima medicina. Hinc tot pulveres, sales, tincturæ, magisteria, elixiria, & similia ex humano cadauere & sanguine parata hodie prostant apud Authores. Si vero ex toto corpore adeo efficax singulis partibus medicina paratur, quanto plus auxilii è partibus eiusdem naturæ, conformationis, & figuræ sperandum est? Hinc, non immerito, cranii humani Pulvis, sal, cæteræq; præparationes affectus capitis pervicacissimos soluunt. Ob id per totam fere Italiam celeberrimum fuit nomen cuiusdam Medici, qui solo Pulvere è singulis corporis partibus, propria arte conflato, omnes affectus contra naturam radicitus evellebat: ut si afficeretur caput, Pulvis è capitibus solis peteretur; si cor, è cordibus, & sic de cæteris. Idem etiam apud Arabes hodie in usu esse audivi, qui ex consimilibus corporum partibus, quorum aromatis insolatorum, (Mumias vocant) magna supperit copia; Pulveres singulis viuentium morbis & partibus parant. Arte inquam ex emortuis corporibus reliquiæ humidi innati, & radicalis educi possunt: secretis videlicet partibus, quibus potior eius copia insidet, à fæculento & inutili magmate. Quamuis enim eiusmodi substantia author sit vitæ, dum in corpore remanet, cæteraq; ipsi respondent, & calor vivificus ne momento quidem temporis, sine ipsa, in corpore permanere possit, tota tamen plerum-

que ante mortem euanida nō ſit. In illis enim qui violenta morte, ſine ingenti exceſsu caloris obnecantur, integra fere remanet, nec deficit penitus præterquam illis, qui ſenſim longa ſenectute, ellychnii inſtar, ipſam depaſcunt, vel breui ſpatio, per adauctum exſuperanter calorem, ceu ignis lecytum pyræ iniectum, eam deuaſtant. Huius etiam in plantis, & lignis tibi exemplum eſt. Ex ipſis enim violentius arte collectis ac exſiccatis, radicalis, maximeq; vitalis ſubſtantia educitur: ſin voluntaria vetuſtate marceſcant, & carie obducantur, ne micam quidem eiuſmodi extorſeris.

Poſito igitur, quod educta primigenia ſubſtantia ex enecatis eiuſdem ſpeciei corporibus viventia corpora, quibus adhibetur, mira ſympatheia afficiat, roboret, tueatur: quanto maiori ad id virtute profuturum eſt exiſtimandum, ſi ex eodem corpore, eademque parte ſublata ipſi rurſus affatim reaffundatur, vel ſecundum magis potentem & efficacem ipſius partem.

Agedum enim ſpiritales magiſq; ætheree ſubſtantiæ ex aromatis, vino, ac pleriſq; plantis eductæ, vel ſolo etiam halitu torpentes deficienteſque corporis noſtri ſpiritus, pro naturæ affinitate, necnon deficientes vires momento temporis exſuſcitant, reficiunt, inſtanrant. Nec idem potiori jure vi ſympatheias fecerit connata illa

ſub-

ſubſtantia; individuali neceſſitudine corpori noſtro taliq; parti aliàs juncta, ſi denuo ipſi coniungatnr.

Vrgenti quidem demonſtrationi hactenus cogeris aſſentire. Verũ hæc duo obſtant. Primò nondum conſtare an ſanguini, & quod minus fidem meretur, puri ac ſaniei ex recens inflicto vulnere, vel ulceris naturam vetuſtate adepto, affluentibus, aliquid primigeniæ ſubſtantia i fit. Secundo, conceſſa prima hypotheſi, quod eiuſmodi ſubſtantia corporibus noſtris iterum reſtitui poſſit, nhil obſiſtente locorum intercapedine, derides & pro næniis exiſtimas.

Ad primum quod attinet, cum ex ſuperius allatis conſtet, corporibus violenta morte interfectis aliquid primigeniæ ſubſtantiæ ineſſe, quoniam nulla interceſſit cauſa, qua penitus à primis partium ſtaminibus, quibus primario inſidet, avelli potuerit: multo magis mananti ex parte cruori necnon puri adhuc inerit; quippe quæ nihil paſſa ipſam valens à reſiduo ſanguinis puriſq; magmate diſſolvere. In ipſis vero prius fuiſſe talem ſubſtantiam, hoc ſit pro argumento.

Manat nõ modo ex vulnere ſanguis ille majoribus venis contentus, ſingularum partium alimentum adhuc remotum, ſeu aliturum, vt vocat Hippocrates, nullique membro ſpecialiter affine; ſed & ſubſtantia illa capillaribus contenta

vaſcu-

vascculis quæ jam naturam partis, quam mox subitura est, ob idque alimentum alens Hippocrati dicitur, non leviter redolet; humores pariter secundarii quos Arabes roris, glutinis, & cambii nomine insigniverunt; qui solo fortioris, leviorisve concretionis discrimine à partibus, quarum naturæ apponuntur, dissident, nec minorem substantiæ primigeniæ copiam à solidioribus staminibus comunicatam, quam ipsamet stamina prima continent, eamque facilius communicabilem ob nondum adeptam fortiorem concretionem, qua cuncta principia tenacius simul hærent.

Quod de secundariis humoribus, manantibus è vulnere sanguini admistis asseruimus; idem in pure, & sanie fieri credendum. est constat enim pus potissimum, ex congerie humorum secundariorum; vnde strictiori usu, ossium alimentum alens scilicet, ab Hippocrate nuncupatur: ab usu me judice, ex candidiori colore, & ossibus magis assimili, sumpto. Quod enim æque cæterarum partium, ac ossium sit alimentum apprimè testatur adaucta, diminutave ipsius copia, pro magis aut minus copiosa carnosarum, cæterarumque partium regeneratione & redintegratione.

Quantum vero ad secundum, h. e. circa modum, quo ejusmodi substantia primigenia panno, cum reliquo humorum magmate excepta, prout præcedenti particula exposuimus, partem

x qua decidua est, longa etiam loci intercapeline appetit, afficit, iuvat, sequentia accipe.

Vniversam Mundi huiusce harmoniam ex mutuo cælestium & elementarium consensu pendere, fusius aliàs lib. De salsed. flux. & reflux. maris, &c. explicuimus. Præcipimus, videlicet, sublunaribus corporibus igniculos cælestes inesse, sive portiunculam substantiæ illius lucidæ, simplicis & homogeneæ, in prima rerum creatione sibi admistam, cujus solius auxilio cœlestium qualitatum influxus & dominatus participant: mediam pariter substantiam, cœli, sub cœlestiumq; vinculum, & medium instrumentarium sympathicæ corporum naturalium communicationis ibidem constituimus, æthercam scilicet substantiam per universum Mundum diffusam, excelsa cæli, infimaq; terræ attingentem, simplicem, invisibilem, & subiectum æquivocè appositum cunctis cælestium influxibus ad sublunaria deferēdis.

Quantumvis autem de cœlesti illo principio, quod corporum sublunarium compositionem ingreditur, & de universali illa anima totum diffusa per orbem fusè, ut diximus, alibi loquuti simus, & insignes apud numerosam antiquorum, & neotericorum cohortem prostent altercationes vixque concilianda dissidia, operæ tamen pretium arbitrati sumus, si paucis, aliorum sententiæ propriam, levi contentione, superstrueremus,

remus,

remus, immotum velut fundamentum totius n
ſtræ diſſertationis jacientes; ab expoſitione p
mæ partis, quæ cœleſte principium compo
tiuum à prim s elementorum maturis longè di
ſitum in miſtis admittit, auſpicari.

Cum Ariſtoteles pluribus in locis arbitrari v
deatur, ex quinq; ſimpliciſſimis naturis ſeu co
poribus, Cœleſti videlicet, & elementaribus, pri
in propria ſphæra detentum ſublunarium miſti
nem penitus abnuere, cuncta vero mixta & co
creta corpora, mutua quatuor primorũ alterat
rum unione ſolummodo conſtare; non pau
hinc commoti ſunt, ut mordicus nil niſi eleme
tare miſta propriè attingere, ac ſubire, defen
rent, cœleſtem vero ſubſtantiam nullo, niſi f
ſan accidentario, cõmmercio cum ipſis comm
nicare; inter quos, vt cæteros taceam, Avicenn
Zabarella, Eraſtus, diſput. contra Paracelſ. &
primas tenere videntur, minime advertentes
adverſus præceptorem, quem defendere in anin
fuit ipſamque veritatem contendere. Licet enir
ut diximus, paſſim Ariſtoteles quatuor illas ſu
ſtantias, quas elementa nuncupant, præcipua
miſtorum materiam agnoſcat; ut in libris
Cœlo, de Ortu, & Inter. &c. Innumeris tam
victus rationibus ſubſtantiam caloremq; cœleſte
omnibus, animalibus homini verò præſertin
cæteriſque deinde perfecte miſtis corporibus t
buere

[illegible] cogitur. De animalibus, & animatis meri-
[illegible] est. *Cum enim illud, ut ipse lo-*
[illegible] physicor. text. 8 ; *cujus ope aliquid*
[illegible] *formam* intelligit.
[illegible] *ab elementorum potentia longe altius & dignius*
[illegible] quodque divinum sibi mancipat. [illegible]
[illegible] *velut ex ip-*
[illegible] *educatur, velut quoquo modo educta,*
[illegible] *perficere possit*. Hinc, cum calor
[illegible] instrumentum ; *Calorem*
[illegible] *nec ab igne originem*
[illegible] ; pro statuto habet, de Gener. animal.
[illegible] 3. De vi genitura, quam [illegible] Galenus
[illegible] quæ motionis Principium est in semi-
[illegible] in eodem loco, censet, cujus subtilitatem
[illegible] entiam, ac familiarem qualitatem stella-
[illegible] elemento respondere testatur.

Quod autem atque bene cæterarum animarum
[illegible] ac humano corpori, ejusmodi cœle-
[illegible] substantiam & qualitatem largiri con[illegible]-
[illegible] habeat, testatur illud ejusdem ibidem : *Om-*
[illegible] *potentia corpus aliud participare videtur,*
[illegible] *quam quæ elementa appellantur.*
Hæc Aristotelis de substantia cœlesti opinio
[illegible] Platone præceptore desumpta in Timæo scili-
[illegible] ingenii spiritus [illegible] ut rationi &
[illegible] maxime consentanea, sectatores non
[illegible] os, nec vulgaris notæ nacta est. Huic assen-

tit

tit Averroes, dum collect. sect. 1. censet *Parti corporis natura agere, & affici à calore sibi innat qui alius sit ab eo, quem à temperamento adipiscuntur.* Ipsi subscribnnt pariter Scaliger exer. 10 sect. 18. & exer. 280. sect. 1. Fernel. Physiolo lib. 4. Valeriol. & alii plures. Eadem est Lati Poetæ sententia 6. Aeneid.

Inde hominū, pecudunq; genus, vitaque volantu
Et quæ marmoreo fert monstra sub æquore pontus;
Igneus est illis vigor & cælestis origo
Seminibus.

Idem pariter ante alios novisse Hipp. tes tur id quod de proximo animæ in actionib edendis instrumento sub nomine ipsiusmet a mæ lib. de Carnibus refert; *Videtur sane mi* inquit, *id quod calidum vocamus, immortale es & cuncta intelligere, & audire & scire omnia, t præsentia, tum futura.* Non enim arbitrand Medicinæ Parentem, hìc de calore element tot referre encomia; cum ipsum adeo in corp imbecillem lib. de prisc. Medicina existimet. ab ipso reverà calidi innati apellationem j mamq; notionem excepisse supra citatos M cos & Philosophos probabile est. Sic enim sect. 1. Aphor. 14. Τὰ ἀυξανόμενα, πλεῖϛον ἔχ ἔμφυτον θερμόν.

De animantibus hactenus, de cæteris v corporibus mistis, an ijsdem cælestes, vt c

mus

mus, igniculi insint, non adeo constat apud Aristotelem, licet ubi formas, loco jam citato 1. Physic. text. 81. diuinam quid & superelementare nuncupat, de formis in genere loqui videatur; unde possit quis facile cætera mista perfecta deducere, ut superelementaris formæ ac substantiæ participia sint. Et revera hanc tuetur sententiam Scaliger exerc. 307. sect. 20. *Omnis forma inquit cuiuscunque perfectè mixti, etiamsi non est anima, Natura est quinta, à quatuor elementis, longè alia.* Verum, ut hic authoritatem rationes suppleant; arduum non est, si ea diligentius contemplemur, quæ corpora, extra animatorum species contenta peragere ac perpeti solent. Qualitates sive actiones occultas, quarum inter inanimata tot patent exempla, quis nescit à tota forma vulgo eductas censeri, quòd in elementares energias, quarum vim antecellunt, reduci nequeant? Verum cum substantialis forma subiecta materia, debito modo disposita, indigeat; sive ut ex ipsius potentia, vt volunt aliqui, educatur, seu ut aliunde adventans ea, tamquam instrumento actionibus suis necessario, utatur, quis elementa formam toto genere à se differentem, multoque sublimiorem, nisi Philosophiæ inscius, producere posse crediderit, vel ultra sphæram activitatis propriæ agere posse, formæ naturæ admodum diversæ, famulantia, vel manifestis qualitatibus

occul-

occultas, novo prodigio, educentia. Prout igitur inanimata corpora supra elementorum vire actiones suas produnt, alia pariter ipsis materia concedenda est, quæ valeat pro natura sua ad id concurrere passivè, quod forma activè perpetrat; quæ nulla alia esse potest præter illam, quam cœlestem superius diximus. Hæc de actionibus ad quas concurrit materia mistorum inanimatorum. Ex ijs quæ patiuntur idem colligi potest. Ipsa enim inanimata corpora, ut lippis ferè & tonsoribus est notissimum, nec authoritatibus aut experimentis hic tempus conteri debet; si non adeo vehementer, sensibiliter tamen, à sublimioribus & cœlestibus corporibus; multas perpeti alterationes, indies observamus. Sic ut mente captus censeri debeat, quem tot tantasq; mutationes inficiari non pudeat. Verum cum ex Aristotelis mente, & cæterorum amplectendis melioris notæ, Philosophorum sententiis, cœlum substantia & qualitatibus, vel ut verbo dicam; natura penitus ab elementis, & elementaribus substantiis differat, qui fiet quòd innanimata mixta cœlesti virtute alterentur; nisi aliquam cœlestis substantiæ portionem, aut quid saltem ipsi analogum participent. Vt enim fiat actio, patiens capax esse debet recipiendæ actionis; quod fit, ut optime docet Aristoteles lib. 1. de Generat. & corrupt. c. 7. Text. 50. *si fuerit agenti aliquomo-*

do

do simile, quodammodo vero dissimile. Hæc sunt quæ Scientiarum antistites hactenus credidere; rem paucis ex propria mente contraho.

Cum elementaris substantia, ut de semine muliebri loquitur Aristotiles, potiùs, pati, & vice materiæ substerni, vt ex ea mistorum partes consientur, apta nata sit, quàm agere: potissimum vero ad λόγον τῆς ὀυσίας, vt Aristotelis verbis utar, producendum, aut ipsi producto immediatè ministrandum: Natura omniscia, à primo mundi ortu, vel dum omnia turbarentur, ut vult Hippocrates lib. de Carnibus, aliquid cœlestis substantiæ elementorum consortio peculiari modo deuinxit: ut, forti velut compede, altioris naturæ ἐντελεχείας cum materia crassiori arctius alligaret, ipsis famularetur, & esset tamquam cœli, terræque vinculum. Hinc fabula Promethei ignifuris, apud Aeschylum. Hinc procreationis Deæ conjugium cum fabro Deorum ignito: hinc etiam digna Trismegisti sententia, quæ smaragdina, immo adamantina tabella insculpatur; *Quod deorsum, idem est, ac quod sursum est*. Hujus cœlestis tantum materiæ adminiculo corpora hæc infima, miris inter se sympathijs & antipathijs, ultra elementorum δυνάμεις, inter se afficiuntur; elementares substantiæ cœlestium tanquam commercio, æterno motu, ac mirabili ordine frui videntur, &

D vultus

vultus ſublunarium, ut habet Ptolemæus in Centiloquio, vultibus cœleſtibus ſubiecti ſunt.

Cum tandem ad differentis naturæ ſubſtantias ſimul vincendas peculiari quodam nexu uſa ſit natura, ut ex duobus unum quid concreſceret, medium illud unitiuum eſt idem quod toties alibi principium concretionis nuncupavimus; cujus ope non modo cœleſtis ſubſtantia cum elementari coaleſcit, verum & mixta inter ſe uniuntur & concreſcunt, extra elementorum δυνάμεις: qualia ſunt quæ in calido, & humido coagulantur; & quod diverſam à diverſis, pro ratione aut effectuum quos producit, aut ſubſtantiarum, quibus potiſſimum ineſſe animadvertitur apellationem ſortitum eſt. Modò enim ſuccus lapideſcens; modò vero ſal coagulans aut concretiuus ſpiritus à neotericis apellatur. Et re verà potiſſimi magiſque ſenſiles cœleſtium corporum effectus in hæc ſublunaria, ſecundum intentionem aut diminutionem ejuſmodi concretivi principii fieri videntur: quod quidem prout laxiora aut denſiora corpora efficit, humiditatem vel ſiccitatem ipſis inurere videtur. Vnde aſtrorum, quamvis impropriè, quædam calida, & humida uuncupantur qualia ſunt ♊, ♎, ♒, in animali ſingulo, & ♃ inter planetas, quoniam, dum vires ſuas in hæc inferiora exerunt, calorem, & humiditatem elementarem, con-

concretis corporibus dissoluendis æmulari videntur; quod idemde ceteris secundum qualitates sibi inditas sentiendum est, ne singula sigillatim percurrames. Verum jam à meta digressus videor, & de igniculis cœlestibus elementorum compede vinctis hactenus.

Iam sequitur, ut media illius substantia, cuius auxilio, inuita locorum intercapedine, sublunaria à cœlestibus gubernantur, moventnr, alterantur, naturam exponamus. Cum enim, vt Aristoteles passim in lib. de generat. & corr. asserit, *omnis actio inter corpora per contactum sive proprium, sive virtualem fieri debeat*; nulloque alio modo patienti agens applicari possit, prima certe hic species ne admittatur locorum discrimen prohibet; ultra quod nullum in cœlesti substantia motus principium admittitur, quo inferiora petere apta nata sit. Sequitur igitur, ut detur aliquid tertium, quod utrisque interjectum, & vtrorumque superficiem, intimaque attingens, virtualis contactus sit organum, in quod diffusa corporum superiorum virtus ad inferiora deferatur. Elementares enim substantias, aerem videlicet & ignem, quem admittunt non pauci, huic esse negotio ineptas, ex ijs, quæ superius dicta sunt, satis liquet. Siquidem elementa in mixtis, cœlestes influxus renuentia, cœleste quid, ultra quatuor illa prima corpora, actioni recipien-

dæ accommodum doctiores concedere coegerunt: quanto minus ſimplicia illa elementa influentiæ, & virtutum, quæ ſunt à propria συγκρασία alienæ ad inferiora mixta deferendarum inſtrumenta eſſe ſentiendum eſt. Non enim, ut tertia quæſtione retulimus, qualitates certis determinatæ ſubſtantiis, è ſubiecto in diverſæ naturæ ſubiectum migrare aptæ natæ ſunt.

De medio illo per quod cœleſtes virtutes deorſum propagantur, & univerſus orbis, miro inter partes conſenſu, gubernatur; non eadem inter omnes fuit ſententia. Quidam enim, ut modo retulimus, huic harmoniæ aerem, ſive, ut dicunt, æthera ſufficere arbitrantur. Quod quanta ratione à nobis confutatum, diutiùs urgere non convenit. Alii, inter quos primus eſt Plato, totaque ejus ſchola, rem longè altiùs extulerunt. Ipſe enim Plato in Timæo paſſim, & in Parmenide, miram mundi ſyntaxim, jugem æternumq; motum conſpicatus, cœleſtem quandam intelligentiam, & immaterialem ſubſtantiam, quam Mundi animam appellat, conſtituit. *Quæ boni ſive*, ut inquit, *æterni patris mente ſubordinata, rerum ac ſpecierum omnium, in mente divina conceptarum ideas continet, quarum ſemina in aſtra atque ſublunaria diffundit, vimque generationis & conſervationis ipſis inſerit, ut & ſecundum speciem propagari & ſeſe tueri valeant: quæ quidem, pro*

ſummi

ummi Boni voluntate , nutuque Aeterni patris, iugiter & indefessè, secundum leges sibi impositas, uxilio tamen animæ mundi perficiunt. Sicq; univerum orbem quoddam velut animal esse contendit, cujus singulæ partes sint quasi membra, quibus mens, seu anima universi peculiares largiatur formas. Sic enim ipse in Timeo; *Volens*, inquit, *Deus omnium quæ intelligi possunt pulcherrimo & undique absolutissimo mundum hunc simillimum reddere, animal unum ipsum effecit aspectui ubiectum, animalia cuncta naturæ suæ convenientia, intra suos limites continens* Hanc Platonis opinionem tota fere sequuta videtur antiquitas, ut canit Vates 6. Aen.

Principio cælum, ac terras, camposque liquentes
Lucentemque globum lunæ, Titaniaque astra
Spiritus intus alit, totamque infusa per artus
Mens agitat molem, & magno se corpore miscet.

Mirantur verò docti naturæ, ut dicunt genium Aristotelem rem indecisam, immo potius intactam, reliquisse,

Galenus rei quidem diversis in locis assentit, potissimum vero 2. de diebus decretoriis c. 2. vbi sic habet: *Hæc inferiora & si ordinem & artificium admirandum contineant, longè tamen à cælestibus superantur, à quibus quidquid pulchrum & ordinatum in hæc inferiora procedit.* Verum quonam modo hoc fiat, nusquam, quod noverim, exponit.

Ceterum quam parum rationi Platonis sententia sit consentanea, dum quicquid est in hac mundana scena animatum, ejusdemque formæ participes esse contendit, urgere necessum non videtur. Ex sese enim ipsa corruit, absurditatum, quæ hinc subsequuntur, numerosa phalange.

Arbitrantur plerique alii cœlestem quandam substantiam è sideribus ad inferiora emanare, cum qua ipsa pariter astrorum, è quibus procedit, virtus in hæc inferiora transfunditur: quam quidem radii nomine alii; spiritus vero astralis appellatione alii indigitant. Sic enim Auct. occul. philos. lib. 1. cap. 33. *Omnes stellæ suas proprias habent naturas, proprietates, conditiones, quarum characteres per suos radios etiam in istis inferioribus, producunt, in elementis, in lapidibus, in plantis, in animalibus, & eorum membris.* Huic pariter assentit Conciliator Differ. 101 & alibi passim. De spiritu astrali hæc habet R. Goclen. Iunior in Synarthros. Magnet. p. 102. *Spiritus astralis, in hæc inferiora influens metallis, lapidibus, ac plantis, se non accommodat tantum, verum etiam in eorumdem substantiam occultè se ingerit.* Et infra. *Hic autem Spiritus influit naturali prorsus modo.*

Hæc, me hercle, sententia, quam doctiorum plures amplectuntur, & fovent, quamvis primo intuitu sensu carere non videatur, eam tamen si pro-

propius rimemur, tantis implexa difficultatibus apparet, ut eam deserere cogamur. Si enim admittamus per astrorum radios, aut sine ipsis, quocumque modo, corporeum quid ex illis emanare, qui fit quod jugi illo effluxu eorum substantia non absorbeatur; cum ulla ratione talem resarciri dissipationem nemo docuerit. Cæterum cum influentia astrorum sit momentanea, in hoc, vel illo positu; quis crediderit cœlestem corporeamque substantiam, cui gravitatis motum nemo fuit adeo subductæ mentis ut tribuere ausus sit, ad hæc inferiora in instanti moveri; quasi motus successiuus non debeat fieri in tempore, aut longiori, aut breviori pro loci intercapedine, & propensione corporis ad motum: ut de exteriore agenti nihil dicam. Nec demum, si solis astrorum radiis virtus propagaretur, absente ab horizonte sidere, virtutis actio durare posset: quandoquidem radios pari secum motu rapit; cum tamen secùs experimenta doceant: quod, scilicet, absente ab hemisphærio astro easdem vires exerceat in hæc sublunaria, donec eumdem positum deseruerit.

Satius igitur credendum est, Naturam, cui peculiaris semper fuit cura ut indefessum cœli, ac terræ commercium, velut admirabilis harmonia totius mundanæ machinæ perduraret, à primo Mundi ortu cœlestem quamdam substantiam

per universum orbem disseminasse, quæ, ut superius diximus, excelsa cœli, infimaque terræ attingens, simplex & invisibilis, ac à corporis mole libera cùm sit, omnia repiet, & illustrat, quamvis tamen loci nihil occupet, formarum substantialium adinstar, quæ accidentario sunt in loco, nec tamen divisibiles, aut cum materia miscibiles, licet quælibet tota sit in subiecto sibi corpore, & in singulis ejus partibus.

Hæc igitur substantia, nec animata, nec animans, subiectum est æquivocè appositum cunctis cœlestium corporum influxibus ad hæc inferiora deferendis. Eorum enim δυνάμεις, virtutes, characteres, & impressiones suapte natura recipit, eorumque irradiationem integram, puram putamque ad intimas quasque cujusvis naturæ corporum partes defert, quorum internos igniculos suscitat, ipsisque receptas vires impertit.

Hac eadem substantia non modò qualitates ab elementariis longe discrepantes cœlitus in hæc inferiora diffunduntur: verum & igniculi cœlestes singulis mistis innati, ut sint propriæ formæ instrumentum proximum, ejusdem ope mutuò inter se consentiunt, & se invicem appetunt, prosequuntur, afficiunt.

Licet igitur ad mutuum ejusmodi consensum, æthereа quandoque substantia magisq; diffluxili

à cor-

corpore in corpus plerumque diffundantur, ongaque è corporibus ſpirituoſæ ſubſtantiæ eu- noia unum afficiat aliud , potior tamen ſympa- heias energia ex impreſſo propriæ virtutis cu- uſdam characteriſmo in ſubſtantiam illam æthe- eam totam diffuſam per orbem, quam animam iritumque mundi ſi dixeris per me licet, & in liud corpus ejus ope tranſmiſſo, petenda eſt.

Vnde non mirum, ſi velut corpora cœleſtia ni- il obſtante locorum intercapedine qualitates nfluxuſque ſuos in hæc inferiora, media anima mundi, tranſmittunt, igniculi etiam celeſtes ſu- lunaribus adſtricti corporibus, ejuſdem animæ mundi intermedio, per loca maxime diſſita mu- uo ſe afficiant Hinc autem multa,quæ occultiſ- ſima hactenus in rerum natura habita ſunt, tibi detegere facillimum eſt: hincq; ſympathicæ vul- nerum medicationis ratio magis elucet.

Verum penitus ſic urges. Quidni, conceſſis hypotheſibus præmiſſis, cuncta ejuſdem ſpeciei & naturæ ſeſe invicem mutuo concurſu afficiunt: nec magnes magnetem,ferrum aliud ferrum, ada- mas ejuſdem ſpeciei lapidem allicit? Porrò quor- ſum pleraque eorum quæ tali ſympatheia inter ſe communicant ad terminatam ſolummodo lo- ci diſtantiam vim,roburq; ſuum produnt? & quid tandem proſit inſperſus pulvis ad affluentis ſan- guinis commercium cum parte ex qua effluxit? Quorum hæc ſit ſolutio. Cun-

Cunctis quidem ſublunaribus corporibus ſu[b]ſtantiæ lucidæ ac cœleſtis pars non exigua ineſ[t], verum ne altioris originis memor à compede[s] liberans inferiora, impariſque naturæ corpo[ra] desereret; firmiſſimo & velut indiſſolubili vinc[u]lo elementari parte à natura connexa eſt: und[e] ne ab ipſa quidem ſe ſatis liberare poteſt, ut i[n] propinquiora corpora ſui partem diffundat. N[ec] mirum, ſi fortior ejuſmodi principiorum conn[e]xus ſpirituum epirrhoiam in cæteris prohibea[t]: cum adeò ſit levis æthereæ ſubſtantiæ emiſſi[o] qua tot mira ex magnete contingunt, ut ſolo [a]litu alii coerceatur. Nota autem, per modu[m] digreſſus, falſo inter vulgus recipi, quod ma[g]gnes magnetem ſibi non proliciat. Contrariu[m] enim experimur ſub nautica pyxide magnete[m] circum circa obvolventes. Acus enim pyxi[di] contentæ apex magnete infectus ambiente[m] æquo motu inſequitur ſubiectum lapidem.

Cæterum cum ea quæ mutuo conſentiunt, v[el] ſola ſubſtantiæ emiſſione, vel ſolo virtutis im[]preſſu in anima mundi, vel utroque ſimul mod[o] ſe afficiant; primus agendi modus loci diſtanti[a] maxime adſtringitur, quippe quod natura co[r]porum adeo latam non patiatur interni ſpiritu[s] diffuſionem, ut ex operatione magnetis in ferrum, ſuccini in feſtucam, &c. manifeſtum eſt. [I]ter[um] energia ramorum ficus in recens mactatam a[ni]malium

alium carnem molliendam, ad locum limitata
em testatur, velut & Aetites in arborum fructus
orsum proliciendos. Quibus non ineptè addi-
ris, quod si dum panes in clibano remanent;
lidæ placentæ ex eadem massa confectæ cul-
llo discindantur, cuncti panes sublevatitii fiūt,
e. integra crusta à mica sua deuellitur & sepa-
tur, ob sicciores quosdam spiritus, quibus im-
prægnatur placentarum halitus per chalybis vel
rri contactum, vnde viscida panis qualitas, ob
uam crustæ adhæret mica, infringitur & eva-
escit.

Secundus vero operationis modus, per im-
essum virtutis communicandæ characterisinum
æquiuocum subiectum eiusmodi qualitatum,
uod medium instrumentarium & animam mun-
diximus, nulli adstringitur locorum interca-
edini, prout medium subiectum per vniuersum
rbem longe lateque se diffundit, velut astra hæc
nferiora lustrant, sol viscera terræ, luna intima
naris, peruadit; & astra ferè cuncta cœlitus mu-
ationes in corporibus nostris perpetrant, ma-
nes dissitam quantumuis cynosuram insequi-
ur, ut infinita pene alia omittam.

Tertius tandem operationis sympathicæ mo-
us, qui ex utrisque pendet: post certam quandam
istantiam; licet vim & energiam ubique loco-
um seruet, ex nimia tamen intercapedine vis
ejus

ejus nonnihil hebescit. Ejusmodi autem est intra cætera operatio, quæ in sympathica vulnerum medicatione contingit. cum impressa enim virtute in subiecto æquiuoco diffunditur pariter e sanguine vel pure quod effluxit tenuior magisque ætherea residui spiritus portiuncula, quæ prom cum parte magis cœlesti aliquid adhuc elemētare participat, potissimum instrumentum est mutationum primarum qualitatum elementarium quibus velut idoneum subiectum imbuitur, ad affectam partem deferendarum, ut & pariter vi glutinatoriæ, quæ ex admistis pulveri gummi procedit, & sarcoticæ, & quæ cicatricem inducit quam vitriolum suppeditat. Quæ quidem recte minus procedunt, si in loco nimis distito à patiente, pluribus videlicet milliaribus asservetur pannus sanguine, & pulvere aspersus.

Quantum denique ad insperfi pulveris usum scire convenit in sanguine vel materia purulenta sympathicæ curationi inservitura, duo expeti: Primo, ut integra cunctisque absoluta numeris servetur, ne pars cœlestis, & æetherea se ab elementari penitus expediat, & ipsam effœtam ac inutilem relinquat, ut ex omnimoda sanguinis corruptione, & dissolutione contingit. Secundo, ut fiat totius corporis sanguinis apertio, h. e. ita dissolvantur invicem principia, & heterogeneæ substantiæ, ut simul adhuc juncta æquivoco subiecto

ve animæ mundi corpus pervasuræ & innata
ualitate residuæ in sanguine cœlestis substantiæ,
nsigniendæ, ad intimiores particulas liber pa-
:at aditus; sicque principia invicem velut hient,
: dehiscant, nexu tamen adhuc fortissimo vin-
iantur.

Gemina autem hæc conditio ex pulvere no-
ro acquiritur. Prout enim ipsius materia, vitrio-
um scilicet arte paratum elemẽtaribus ac cœle-
ibus qualitatibus præditum est, in sanguinem
el pus secundum singulas ipsorum partes actio-
em edere potest, Vitriolum enim substantia
t salina, humido aqueo, quali totus fere sanguis
onstat; facile dissolubilis, & ipsi per minima ad-
iiscibilis. Prout autem salinam naturam ade-
tum est, corruptioni & omnimodæ principio-
um dissolutioni ab invicem cohibendæ aptum
t. Ipsis enim imbutus ea fixa minimeq; evanida
eddit. Prout vero ipsi vitriolo, non secus ac cui-
is salinæ substantiæ, æthereus spiritus inest, te-
uis, penetrans, & cœlestium qualitatum capax;
iutino vero cum sole commercio, ut ita dicam,
er moram ad eius radios, eo tempore quo talis
laneta in propria exaltationis mansione versa-
ur & vivificis influxibus communicandis appri-
nè potens est, omnigenam perfectionis speciem
onsequutus est, sanguinem ipsum atque pus ad
ma vsq; principia penetrat & peruadit, cœlestia

ab

ab elementaribus quodammodo divellit, & li
rum vndequaque aditum ætheree mundi ani
parat, quo penitiora ingredi, & commercio
ternæ cœlestis substantiæ frui, eiusdemque viv
cis & natura corporis nostri amicis, ne dic
propriis qualitatibus affici & intingi possit: q
postea in appositum & affine vulneratum corp
quod individuali quodam nexu & proprietate
scernit & appetit, quovis terrarum transfund
& ipsius innatum robur redintegret, adauge
perficiat, & incolumitati deperditæ recuperan
aptum, idoneumque reddat.

Non leuiter etiam iuuat, quod substantia m
gis ætherea sanguinis, quæ cum virtute, ani
mundi impressa, in læsum corpus se diffundit, n
modò qualitatibus vitrioli imprægnatur, ver
& tenuiorem eiusdem substantiam secum devel
Prout enim totum vitriolum, sic & singulæ e
particulæ membra roborare, carnem genera
& cicatricem inducere aptæ natæ sunt. Idem
riter, vt superius diximus, de osteocollica gum
virtute sentiendum est; quod nimirum à crass
fecula corporis soluta, ope penetrantis vitr
substantiæ, vel cum æthereа quadam substan
quæ à proprio gummi corpore effluxit, vel
impressu qualitatis in spirituosa sanguinis
stantia, ad vulneratam partem deferatur. Et
de pulvere hactenus.

Mira-

Mirabere forsan, quod de insitis tantum, de fluentibus vero spiritibus quidquam nihil dixerim, quasi ad sympathicas actiones in corpore nequicquam conferant. Scias tamen hoc me consultò omisisse, quamvis non inscium stupendæ eorum virtutis, qua eiusmodi operationes promouent. Primò quoniam ad subiectum non absolutè necessarii viderentur. Secundo, ne difficilius persuaderem crassioris Mineruæ hominibus eiusmodi spiritus in emortuis, cadaveribus, in sanguine & similibus è corpore nostro eductis, diutius asseruari & permanere.

Ne rem tamen intactam omnino relinquam, morem iudicum consulueris, qui fluente è cadaveris vulneribus sanguine ad præsentiam homicidæ detectum crimen arbitrantur; ob recursum spirituum versus nativam originem, qui tempore conflictus ex homicida in occidendum corpus confluxerant; unde sequitur prævia concreti sanguinis dissolutio ad spirituum expeditionem & accidentaria effluxio. Si pariter tibi non ignota mira cuiusdam historia, quam Taliacot. de Curtor. Chirurg. refert; qui cum excisum nasum ex alieno corio sibi reficicurasset, & eo dudum proprio decore vsus esset, repente aliquando sphacelo correptus, cecidit. Ignotam causam mirantibus cunctis, quam mors illius, qui venale corium exposuerat, quæ eodem tempore lon-

gin-

ginquo in bello contigerat, paulo poſt detexit.

Hæc inquam & alia plura ſi diligentius perſpe-xeris, facile erit animaduertere, quātā ſpiritus in-fluentes ſympathicis operationibus opē & auxi-lium ferant. Hoc pariter norunt aniculæ noſtra-tes, quæ ſulphure & calidis cineribus in recen-excretam alui fæcem & inſperſis, diarrhœam, dy-ſenteriam in illis, qui ianuas ſuas coinquinarunt concitant.

Verum quid plura moror? Scopum aſſequutu-videor, nempe pulveri noſtro omnem malefic-ſuſpicionem ademiſſe, & ad naturalem cauſam eius virtutem quodammodo reduxiſſe. Quæ vero de ipſo dicta ſunt ad internam eius ageudi ratio-nem detegendam, vtinam tibi noua ſatis, ut me-liora docere ſuſcipias, mentemque noſtram al-tiori cognitione illuſtres. Mihi etenim in magnis voluiſſe ſufficit.

FINIS.

Papinus
Med. Theory.
" Occult.
Highmore
Physiology